

DEBRECEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreceni és vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábos... Hirdetéseket felvételre... Kéziratok vissza nem adandók.

Pártprogramok.

(y.) Zavarog a politikai világ. A mindig található félnék lelkűek s az érdekhajhász filiszterek strucczmadár módjára a hallgatás néma homokjába dugják fejüket...

Tisza Kálmán bőre, jobban mondva, széke felett dühöngtek, civakodtak már a közönséges pártok. Arverelnek egymásra a nagyszabású beszédek tartásában.

Ezek a közönséges pártok első sorban magukat bolondítják akkor, midőn azt képzelik, hogy a magyar nemzet az ő nagy hangú szavaikra ad valamit.

Pedig hiszen nyíltan állanak ők a nemzet becsületese közvéleménye előtt. A kormánypart mennyre-földre esküszik, hogy neki nincs más célja, mint a Tisza-uralom fenntartása.

No hát csak hadd veszedkedjenek a róka bőrében. Ez legfőképpen azokat érdekelheti, akik a hatalomtól örökké csak a konczot lesik.

De az államélet iránt érdeklődők figyelmébe nem a szavakat, hanem az eszmét keresi mindenik párt programjában. Személyimádásra csak a koldus lelkűek vagy a bolondok vetemednek ma már.

A közönséges pártoknak tehát egyáltalában nincs programjuk. Köztük csak az kérdés, hogy kié legyen a hatalom és az ezzel okvetlenül jár — javadalom? Az a szóvita, a mit ezek az urak folytatnak, csak ámitás akar lenni.

Es mind a kettőnek igazsága van. Nincs ebben a hazában oly igaz lelkű független gondolkodó ember, aki a legmélyebb megvetéssel ne viseltetnék általában a közönségi kormányzat, de különösen a Tisza zsarnoksága iránt.

Más oldalról nincs szabad gondolkodás, jó érzelmű ebben a hazában, aki legkevésbé is óhajtaná a klerikális párt kormányra jutását. De most ezek helyett a közvéleményben meg van könnyebbítve az által, hogy emberi ész nem képzelhet már zsarnokabb, önzőbb, lelketlenebb kormányt, mint az, a melynek élén most egy kálvinista jézsuita áll.

Pártunk, a függetlenségi párt állás-

pontja semmi képen nem fog változni sem a Tisza, sem a szintén közönséges habarék kormányzat alatt. Mi rendületlenül haladunk a megkezdett uton, a mig el nem érjük a független Magyarország boldogító mennyországát.

Annyit megvallhatunk azonban, hogy ha a habarékpart jut kormányra, ettől nem várjuk azt a nagyzási hőbortok hogy magát »szabadelvé» guny névvel illetné s így a nemzet könnyen hívő részét nem bolondíthatja a maga léprezzszojára, mint ezt a jelszavakon élőkódó Tiszakormány oly vakmerőséggel tette.

Összegezhetjük tehát a nemzet elé káros czéltól talált közönséges programokat s azt valódi névén nevezhetjük: civakodás a hatalomért.

Ezekkel szemben áll a függetlenségi párt elve: az önálló, független Magyarország eszméje, a mely a király személyét nem kívánja levonni a pártok küzdelmeiből, de önállóságot követel a hazának pénzben, vérben és külföldben, tagadva minden közönséget mással az erszényben.

Es most a haza polgáraitól függ, hogy — válaszszanak a pártok közül. Nyugodtan nézzük az ítélet elé.

Pánszláv igazgatások. Az Oroszországba utazó horvát képviselők szándékai és tervei iránt, budapesti correspondenciák szerint, többé nem lehetünk kétségekben. Annak idején jelentették, hogy Kuguevics és Pilepics zágrábi képviselők a bucaresti orosz követség útján szerezték maguknak utlevélt Oroszországba. Az utleveleket Isvolszki, a követség titkára állította ki. Már maga ez a szabálytalan eljárás, hogy magyar alattvalók külföldi idegen követséghez fordulnak olyan okmányokért, melyeket ideháza is minden akadály nélkül megkaphatának, elegendő alkalmas arra, hogy terveiket gyanus szímben tüntesse föl és a pánszláv propagandával hozza kapcsolatba. De az, hogy Kuguevics és Pilepics, — mint pánszláv agitátorok politikai misszióban, valószínűleg újabb utasításokért és újabb segélyeszközökért (melyek orosz rubelék alakjában szoktak jelentkezni) meennek Pétervárra és Moszkvába, majdnem kétségtelenné látszik, ha megfigyeljük a bucaresti orosz követség legújabbkori szereplését. Ez a diplomáciai misszió egész csöndben sokkal fontosabb szerepet játszik, mint azt általában hiszik. A bucaresti orosz követ kezében futnak össze mindazoknak a cselzövényeknek a száalai, melyekkel a fönálló rend ellenségei és Oroszország titkos és nyílt barátai a kicsi balkán-félszigeti országokat s Horvátországot behálózni igyekeznek.

Nagy zaj semmiért. A belügyminiszter az ország összes törvényhatóságaihoz a következő körrendeletet intézte: Az ország különböző részeiből azon értesítést vettem, hogy a fajok és felekezetek közötti gyűlölség terjesztésére és az uton az azok békés együttélésének megzavarására vonatkozó igazgatások újabb időben ismét megkezdődtek és lelkiismeretlen öntudatossággal, részint büntető gondolatlansággal folytatottak. (?) Ezen körülmény kötelességemé teszi, hogy vonatkozva 1882-ik évi október hó 2-ről 3397. elv. szám alatt, valamint 1883 ik évi augusztus 28-ról 3484. szám alatt kiadott körrendeleteimre is, ezenel felhívjam a törvényhatóságokat arra, hogy a bármelyik hittelekezet, vagy bármelyik a hazában levő faj irányában felmerülő igazgatásokat a legéberebb figyelemmel kísérje, azokat csirájukban elfojtsa, magukat az igazgatokat pedig — minden személyválogatás kizárásával — a törvény egész szigorával sujtja, — illetőleg e czéltól az illetékes hatóság intézkedését minden egyes esetben haladéktalanul felhívja. — A megyei (városi) községi tisztviselők és közegek azonnal utasítandók, hogy ezen igazgatások irányában a legnagyobb figyelemmel és erélyel járjanak el és mindazt, mit e tekintetben tapasztalnak, vagy saját hatáskörükben tesznek, a törvényhatóságnak azonnal bejelentsek.

Belföld. Nagy váradon e hó 24-én zajos választási mozgalom volt. A városi törvényhatóság bizottság két megválasztott tagjára tartották meg a szavazást. Mindkét párt erős tevékenységet fejtett ki, s a küzdelemnek az lett az eredménye, hogy Róz Ignác kormánypartit és dr. Kálmán József ellenzékit választották meg. — A berettyóújfalui kerületben a függetlenségi párt legutóbb tartott értekezletében már kikialtotta a jövő képviselőválasztásokra jelöltjét, s újból Orbán

Balázst, a kerület mostani képviselőjét kiáltották ki jelöltül.

Budapest, február 26.

Deák Ferenczről senkise mondhatja, hogy alakoskodás férhetett volna jelleméhez, akár mint embernek, akár mint politikusnak. Azt sem mondhatja senki Deák Ferenczről, hogy ne ismerte volna a politikai küzdelmek természetét s hogy tisztában ne lett volna a pártvezérlés követelményeivel. Kévs nagyobbtaktikus volt mint Deák s alig volt valaki, akinek a taktika megengedett eszközei iránt korrektebb és elesebb érzeke lett volna, mint neki. Es mégis ő, a negyvenes évek (1845 november) egyik ellenzéki akciója előtt, arra kérésre fel barátai, sőt maga Kossuth Lajos által, hogy az ellenzéknek programot csináljon, ő e kérelmet elutasította. Mert sem praktikus szükségét, sem taktikai sikerét nem látta. Sőt mindezeknek ellenkezőjét tartott. Es tartott főként azért, mert abban az időben is elegendő voltak, a kik a kormány csabításainak ellentáráni nem tudva, megtagadták volt ellenzéki multjokat, keserűséget és reménytelenséget ébresztve a jó hazafiakban. De halljuk magunk Deák Ferenczet és tanuljunk tőle. Tanuljunk tőle, hogy meg ne zavartassuk magunkat eddig elfogadott taktikánkban, melynek helyeséget Deák Ferencz maga szankcionálja. S ha a kormánypartit sajtó nem szűnik meg az ellenzékétől programot követelni, majd pedig, mivel programot nem ad, ráfogni igyekszik, hogy azért nem ad, mert nincs: feleljen neki Deák Ferencz következő sorával, melyeket Deák Ferencz az említett időben Kossuth Lajoshoz intézett:

— — — A reménytelenség az én keblemet már rég elfoglalta, s a mit most újabban látunk, hogy alig kezdett a kormány tetteleg fellépni s a jobb fizetésű hivatalokkal kezegetni polgártársainkat, pártját terjeszteni, máris csoportunkat tudolnak meg egykori elbarátunk is a kormány zászlója alá, nem kérdezve a czélt, melyre használtjai fognak, nem tekintve az eszközöket, melyekkel élniök kell majd ellentük.

A mi azonban szíves megbízástokat illeti, arra nézve komoly fontolgatás után mondom ki azon meggyőződésemet, hogy én oly programot, mely az ellenzéknek vezérfonalul szolgálva elvrokonainkat a cselekvés mezején egyesítse, lehetetlen nem tartok. Ha általánosságban maradunk és azt mondjuk ki, hogy a kormányban minden oly lépésért, mik törvényt sértének s mik alkotmányos állásunkat vagy a megyék törvényes önállóságát veszélyeztetik, ellenzenni fogunk, a korszerű haladásnak főbb kérdéseit pedig kifejtési s előmozdítani, sőt ha szükséges leend, némelyeket indítványba hozni minden kitelhető módon igyekezendünk; ha mondom, ily általánosságban fogunk programot készíteni, arra még a kormány emberei is azt mondják: hogy hiszen ők is csak ezt akarják, mert soha még egyik sem pártolt semmit annak kijelentésével, hogy azt rossznak, károsnak, törvénytelennek tartja, s az egyes eseteknél fogunk majd mégis elválni véleményben a dolog törvényessége vagy czélzserűsége telett. Ily általánosságilag tehát semmit nem nyertünk, habár azt mindenki aláírta is, mert abból kibújhatik azon oknál vagy menteségnél fogva, hogy azon kormányi lépést, melyet pártol, törvényesnek, azon indítványt pedig, melyet ellenz, czélzserűtlennek tartja. Ha ellenben a program készítésénél részletekbe akarnánk ereszkedni, mily mérhetetlen tengere volna ez a nehézségeknek és kétségeknek! Sok fontos kérdésnel a részletekre nézve mi magunk sem vagyunk tisztában, nemcsak egymás között de talán önmagunkkal sem, mert sokat a kivihetőség határoz meg, ezt pedig előre tudni nem lehet. Továbbá vannak elbarátaink között, kik a teendőkből száz kérdésre nézve osztják véleményünket, de néhányra nézve túlnak eltérnek; ezeket egy ily határozott programmal mind ellökjük e magunktól? Végre ha néhány főbb pontokat kiemelve tennék a programmba s a többit elhallgatnók, ebből az a rossz következnék, hogy mivel egyiknek egyik, másiknak másik azon sok tárgy közül, mi egytől egyig hasznos volna, a kedvenc eszméje: a ki e kedvenc eszméjét az általunk elsoroltakban nem találja, az ingerölve fordulna el a programtól. A mi pedig a kormány iránti állásunkat abban illeti, mi, kivált most, midőn a kormány is aktív lépett fel, úgy hiszem, legfőbb feladata az ellenzéknek, mindazon lépésekre nézve, miket a kormány netalán törvényes, alkotmányos szabadság és megyei önállóság ellen intézend, mind pedig azon haladási kérdésekre nézve, miket elveinkkel s nézeteinkkel ellenkező vagy attól ellérő irányban megindítand; a mi mondom, ezen állást illeti, ez iránt előre részletes programot úgy sem írhatnánk, mert itt egyes esetek körülményeitől függend mindenkor, a mit tennünk kell,

ezek pedig előre meg nem határozhatók. Hidd el, barátom, a részletes program szaporitáná s nevelné inkább a szakadást köztöttünk, a helyett, hogy egyesítene. Mi, barátom, kik a magyarországi ellenzék tagjai vagyunk, csak elvrokonság által vagyunk összekötve egymással, csak véletlen eset talán: hogy sok egyes tárgyakban ugyanazon egy szempontból tekintve a dolgot, véleményben egymással találkozzunk; minket aligha lehetne bármi program által jobban egyesíteni. Azoknak száma, kik minden főkérdés fontosabb részleteiben is egyetérténekek, felette csekély volt mindenkor, s midőn az ellenzék többséget nyer, leginkább azok által, történik, kik sok tárgyban túlnak eltérnek ugyan, de a fennforgó kérdésben velünk tartanak.

Végül Deák Ferencz a negyvenes évek követutasítási rendszerét szembe téve az igazi parlamentáris rendszerrel, így szós:

„Más alkotmányos országban van az ellenzéknek egy oly czéja, mely mindent egyesít, s ez a czél: többséget szerezni, hogy a miniszterium megbukjék s az ellenzék emberei foglalják el annak helyét.”

S ma nincs többé követi utasítás; ma parlamenti ország vagyunk s az akarunk maradni; s éppen ezért elégszünk meg az ellenzékkel azzal a czéllal, mely ott mindent egyesít: többséget szerezni s megbuktatni a kormányt. („P. N.”)

KARCZOLATOK.

(Az Eynatten pör és... Timoleon! — Kaposvározt. — Programm nélkül. — Szabolcsmegyéből —)

Azon alkalomból, hogy Timoleon és társai a főrendiházat reakcionáriusmussal és ultramontanizmussal vadolja, szembezők, hogy ez a két olcsó vad mily gyakran s egymástól megnyire eltűk esetekben jó forgalomba.

Kezünkbe kerültek az ötvenes években oly nagy zajt ütött Eynatten-pör iratai. Ez volt az az osztrák altábornagy, a kinek — mint a hadsereg ruházatához kellő kalikó-szövetekre kötött szerződéseiről kisült, hogy meg volt vesztegetve. Az akkori osztrák p. a. miniszterrel, Brukkal együtt — főbe is lőtte magát.

Volt neki egy czinkosa, Richter, a hitelbank igazgatója. Ennek a czinkossága napnál világosabb volt. Rávallottak, vallott ő maga és bizonyított ellene saját kézirata. De mivel ő a liberális pártköz tartozott — hatalmas czinkosai kivitték, hogy elfogatását a bécsi sajtó a rekekzi és ultramontanizmus diadalának hirdették.

A fogás tehát még csak nem is új. Kár volna neki fellüni.

A kaposvári m. kir. törvényszék elnöke hiv össze kormánypartit pártértekezletet és korteskedik gr. Széchenyi Pál miniszter mellett, Szépen vagyunk!

Lesz is az elnökből államtitkár. De hát a bírói hatalom gyakorlásáról intézkedő 1869. IV. t. cz. 11. §?

A „P. N.” most folyton azzal a thé mával gyönyörködött bennünk, hogy az ő programjuk csak is a Tisza megbuktatása és hogy adnak ők programot, majd ha kormánya kerülnék!

Nagyon ügyesek ezek a jó urak! És ha — esetleg kormánya jutván — Tiszábbak lennének még Tiszánál is, akkor nem mondanának egyebet, minthogy „nem a dunk semmit, de nem is igértük, hogy vala mit a dunk!”

Különben minek is adnának ők programot? Ott van program helyett Lónyai, Bittó, Kerkápolyi és... és... gróf Széchenyi Pál!

Szabolcsmegye közgyűlése — úgy olvasuk — tudomásul vette a miniszter azon leiratát, a mely helyteleníti a Heumann ügyvéd szemben követett eljárását, kijelentvén azonban az áll. mv. indítványára, hogy a leirat „nem változtat a megye erkölcsi meggyőződésén.”

Erre megharagudott Gráff főispán és azt mondta, hogy a megyének nem hivatása a miniszteri leiratok bírálgatását.

Persze, persze! de ha a kormány bizalmi szavotat kérne a zsidó-kérdésben meg a horvát-ügyben — az már hivatása volna a megyének!

Gili Balázs

3 huzás. ... N-MUSTAR ... KAPUSVÁRI ...

Debreczen szab. kir. városa r. k. közgyűlése.

Debreczen, febr. 28-án. A nagy lovas kaszárnya. Főispán gr. Dégenfeld-Schomburg József a mai rendkívüli közgyűlés megnyitása előtt utalt annak egyik kiváló fontosságú tárgyára: a katonai lakatnyá építése ügyében beadott tanácsi előterjesztésre.

A közgyűlés a miniszternek a közköltő egy pár tételre tett megjelölésére feliratot intézett, melyben a kellő felvilágosítás megadatik. Ezután a kaszárnya-ügy került igen hosszas megvitatás alá. Felolvasott a tanácsi előterjesztése, mely az ügy alakulását részletesen előadja.

A főispán még tovább szeretne menni s egy határozott ígérettel inkább biztosítani a kérelem sikerét. Ohajtán, ha a város egy egész lovas ezrednek elhelyezését vállalná. A közgyűlés egyhangúlag a főispán javaslatát mellett volt.

Kövcs Sándor, Magyar Gábor, Jóna Dániel a főispán módosítványát ohajtják a kaszárnya-kereset elintézését. Kovács Sándor tisztviselő színtén pártolja a kaszárnya kiépítését; de általánoságban, hozzávetőleg tudni ohajtán, mibe kerül egy lovas ezred elhelyezéséhez szükséges lakatnyá s minden hozzátartozó helyiség.

A nagy kiadás dacára az építés sürgetése mellett beszéltek a következő felszólalók: Polgári András, Beke Mihály, Stantési István. Márk Endre biz. tag kimondatni kéri, hogy az ügyet a közgyűlés tovább nem halasztja, hanem a nagyobb katonai létszámot a királytól kerő küldöttséget mielőbb utnak indítja.

Simonffy Imre kir. tan. és polgármester aggódik a felett, hogy a nagy kiadások miből fognak törleszteni? Az bizonyos, hogy ily nagymérvű építkezés a házipénztár kiadására nem mehet, hanem kölcsön utján kell fedezni, melytől majd az államtól nyerendő bérösszegek által lehet törleszteni; de úgy találja, bár a mentől nagyobb katonai létszámot ohajtja a városban, hogy felgyalogezred elhelyezése is a céljának megfelelő volna.

Magyar Gábor úgy véli, hogy a kölcsön törlesztését maga a lakosság is örömmel teljesíti s e célra a gazdagabb nagyobb, a szegényebb kisebb summát, — már csak azért is, hogy a természetbeni katonatartás nyomásától megszabaduljon.

A főispán felteszi a kérdést: kimondja-e a közgyűlés a kaszárnya építésének sürgős szükségét, oly mó-

don, hogy ha az állam által fizetendő bérösszeg nem fedezné a költségeket, a városnépe által mint köztérhez viseltessék?

Komlóssy Arthur felszólal a „közterher” szó ellen, mert ez sok tekintetben a községi adóra emlékeztet, a mely nálunk eddig még nem létezett; míg nem Kovács Sándor című a „katonatartási költséget” ajánlja, s az el is fogadtatván, a névzerint szavazás következett.

A főispán által föltett indítványra 84 biz. tag közül igennel szavazott valamennyi. A királyhoz menendő küldöttség is azonnal megválasztott. Tagjai: gr. Dégenfeld József főispán, Simonffy Imre polg. mester, Simonffy Samuel kir. tanácsos, Laky Lajos, Buzás Pál, dr. Zelizy Dániel.

E küldöttségnek feladata lesz a katonaság létszámának szaporítását kérni. E szaporítás lenne: egy lovas ezred, tart. parancsnokság, egy dandártörzs, gyalogtörzs, lovas dandártörzs, három zászlóalj, s egy mozgó zászlóalj gyalogság.

E fontos tárgy elintézése után következett a városház alatti boltok kiadására vonatkozó tanácsi előterjesztés, mely az eddigi bér-
lők: Tóth Gyula, Szepessy és Zádor Lajos kereskedők újabb bérleti kérvényére hozottat. A bérösszegnek némi emelésével a bérlet 6 évre meghosszabbítottat.

A lakbérabszabályzat. Ez egy negyven §-ból álló munka, mely hivatala volna a lakbérviszonyok javítani, de szerencsétlenül jár mindig, már kétszer, ma pedig harmadszor lett újabb közgyűlés elé utasítva, ma csak azért, mert igen hosszú s egyszerű felolvasás után nem lehet hozzászólni.

Hosszabb vita után, melyben Kovács Sándor és Komlóssy Arthur vettek részt, a közgyűlés kihagyását és szétosztását elrendelte. Legelő-ügy. A biz. tagok egyrésze már oszladozni kezdett, midőn a legelő-ügyre került a sor, csak a jószágtartó biz. tagok maradtak helyeken rendi-hetetlenül.

Ha, most nem lehet „kiehézni”, mert döntő harc lesz. A legelőügyi rendszabály egy pontja, mely a hortokágyon legelő gulyák megosztásáról szól, a mit gyűlésen is nagy port vert fel, de az elődöntés más gyűlésre halasztottat. Ma aztán ez is előkerült.

A jószágtartó közönség egyrésze helyteleníti, hogy a vagyonosabb, tehát több jószággal bíró polgárok jobb legelőt legeltetik jószágikaik. Igen hosszan tartó vita támadt a legelőügyi rendszert felett, melyben résztvettek: Jámor Ferencz, Magyar Gábor, Polgári András, Öry Mihály.

Öry Mihály kemény igazságokat mondott, főleg Jámor Ferencznek, mire ez izgatottan „hazugságnak” mondta Öry egyik állítását. A főispán e mondanáson Jámor Ferencztől azonnal megvonta a szót. Ezután egy biz. tag szólt fel, így kezdte: „Mivoltunk azok, kik egy új jártunk azzal a gulyával...” Hangos derűltség követte a szónok beszédét.

Vége is a vita eredménye az lett, hogy a ruzdaközönség által sérelmesnek talált §. a legelőügyi rendszabályokból 32 szóval 21 ellen töröltetett.

Rottler József köztvitő indítványa, mely szerint az érdekelt gazdák elterhetnek e § szigorú megtartásától, ha e lépést kellőleg indokolják a gazd. tanács előtt — elesett. A sok vitára alkalmat adó ügy elintéztetett s a közgyűlés felkeltőkor véget ért.

Az iparosok mozgalma. A képviselőhöz nagy számmal érkeznek az iparosok körből a kérvények. Valamennyit ugyanazon szellem, ugyanazon hang lengi át. Nem kell nekik mostani alapelveivel a törvényjavaslat; nem kell ám az dacára az apró javításoknak, melyekkel szemeket akarták kitörölni. Tudják, hogy e javaslat törvényre emelkedésével hosszú időre elesnének kívánalmaik érvényesítésétől. Legújában a nagyszalontai „átlalános ipartársulat” és a „csizmadia ipartársulat” tartottak február 22-én gyűlést és egyhangu határozattal Ercsey Sándor ált. ipartársulati elnök, Kiss Imre ált. ipartársulati alelnök, Kóltó László jegyző, Szikszay Lajos a csizmadia ipartársulat elnöke, Madas Sándor alelnök és Széll Imre jegyző aláírásával kérvényt intéztek az országyűléshez.

Külföld. Szuaquinban a helyzet igen válságos. Az 1000 főnyi nubiai csapat török nemzetiségű tisztjei, mely csapat a Triunkitaba hajózást megtagadta, állásuktól való fölmentesítést kérték. Az angol tisztiek vezénylete alatt álló egyiptomi zászlóalj parancsot kaptak, hogy Asszuamba induljanak. Az angol kormány ama felszólításra, hogy Felső-Egyiptomba két zászlóalj angol gyalogságot küldjön, még nem választ.

Koczkárthatott eredmény. Az 1872-iki ipartörvény tarthatatlan silánysága, a közügyemet kiválóan ráirányozta iparos-osztályra, melynek érdekei nemcsak elhanyagolva voltak, de a helyi melyen súlytattak a törvény önkényes intézkedései által, hogy nemcsak helyzetük javulását nem remélhettek egyébtől a véletlen szerencsénél, de egyesek jut nyitottat ellenőrkben arra nézve, hogy megsemmisüljenek.

Nem akarunk itt megjegyzéseket bocsátani arra nézve, hogy iparosaink mennyire bíztak az új ipartörvény jótékony ható intézkedéseiben, mert hiszen csak ismételve adnánk kifejezést annak az általános elégedetlenségnek, mely az új, az 1884-ik ében törvényre való áttéréstől — ipartörvény — javaslat alapján egész haza-szerzte méltán keletkezett.

Nem akarunk annak részletezésébe sem bocsátkozni, hogy mennyire nem tett sem a kormány — így a törvényhozás is semmit — de még a társadalom sem iparviszonyaink javítása érdekében, csak helyi szempontból teszték az iparügyek némely viszonyaira néhány legjobb indulatunkból származó megjegyzést azon célból, hogy nyilvánossá tegyük a jó törekvések koczkáratott eredményét.

Kétségtelen, hogy Debreczen város a legnemesebb intenczióiból indult ki, midőn néhány évvel ezelőtt megalapította az ipariskolát s hogy erre mennyire szükség volt, mutatja az a körülmény, hogy a mult 1887-ik iskolai évben a rajziskolán kívül 11 osztályban 574 tanuló volt bejegyezve, kik mind iskolakötelesek s azok volnának azon esetekben is, ha nem az iparos-pályáját választják, mert élet évök szerint, legalább az elemi iskolát kellene látogatniok.

Földösleg azt vitatni, mennyire szükséges az iparos-tanoncok minél szélesebb alapra fektetett oktatása, mert hiszen nyilván való, hogy az iparos tanoncok túlnyomó többsége, még az irás és olvasás legelemibb ismerete nélkül mennek az iparos szakpályára, a hol pedig ma már a társadalom, nem elégszik meg ennyivel.

Láthatja és tudhatja bárki, hogy a kormány is erősen szorgalmazza az ipariskolák felállítását, a tanoncoknak azokban szorgalmas részvételt, sőt erélyes intézkedéseiben szigorú büntetéssel engedi azokat sulytatni, kik ezt nem teszik, vagy akadályokkal igye-

keznek a jó szándéku törekvéseket koczkáratni. E lapok hasábjain minden két hétben olvasható, hogy a 600 iparostanulónak legalább 1/2 része, mint makacs iskolamulasztó az iparhatóság elé van idézve, hol erélyesen sarkaltatnak a lecze-örök minél szorgalmasabb látogatására.

Azok a legtöbbször betegek s ege van, váltólózza, mely sajtáságos, hogy rendszeresen keddre, szombatra és vasárnapra esik, a mikor t. i. ipariskolái órák vannak. Nem egy menti magát azzal, hogy mestere ide-oda küldözeti a tanárak előtt s így minden törekvése dacára sem tud eljutni rendszer időben a tanórára.

De hát ki győzné elsorolni mind azt a sok mentesget, a melylyel a jó szándéku buzgalom eredménye koczkárat tétetik az iparos tanoncok részéről? Elég ezt egyszerűen tudomásul venni és hathatós grógyzserekről gondoskodni ezután.

Mindenestre igen szükséges tovább is eberben figyelni a mulasztókra s büntetni őket szigoruan, kerlelhetetlenül. De kérdés, teljesítheti e ezt egy tisztviselő azon dolgokat, melyek e téren felmerülnek? Nem vagyunk kellően ismeretekesek a viszonyokkal, de szabad legyen kifejezést adni azon nézetünknek, hogy ez aligha lehetséges, mert úgy tudjuk, hogy tisztán az ipar és kereskedelmi ügyek intézésére hivatott közege városunknak nincs s a ki most azt végi, az mint egy mellékesen foglalkozhatik ezen ügyekkel, mert hivatalos teendői más fontosabb ügyek intézését sürgetik tőle.

Tudunk rá példát, hogy egy iparos tanoncz a ki októberben mulasztotta a tanórákat, csak mostanában volt elővezethető. Mit mutat ez? Semmi egyébét, mint hogy nem lehet kellő erélyességgel föllepni. Szerintünk az ipar ügyek intézése, mielőbb és mulhatatlanul elválasztandó minden más hivatalos ügyek intézésétől és egy külön egységre bízva, ez a kellő segéd személyzettel ellátva, vezetnie végeznie és intéznie mindeneket.

Ezzel nincs az mondva, mint ha a mostani intézővel megelégedve nem volnánk, vagy ő nem kellő és nem elegendő buzgalmat fejtené ki, — világért sem. De ő csak egy ember s tudunk szerint végez a nagykiterjedést iparügyeken kívül más szerfölött fontos ügyeket, melyek idejét nagyon is igénybe vehetik nézetünk szerint.

Szeretnők megtudni, ha vajjon ez is nem volna e jobb hatással az iparviszonyokra? Hát ha alkalom adatán a tanoncokra való szigorú büntetés volna, a koczkáratott eredmény kibéjtendő eszközökkel is biztosítani kellene.

Az iparoskör választmányának gyűlése.

— Febr. 25. — Elnök Jóna Dániel a gyűlést megnyitva, Vádon Sándor titkár olvassa a közelebbi választmányi gyűlések jegyzőkönyveit, melyek észrevétel nélkül hitelesítve lettek. Dr. Király F. felemlíti, hogy a legutóbbi val. gyűlésre igen sokan nem lettek meghíva, holott a budapesti iparos gyűlésre kiküldöttek lettek választva s így nagyon fon-

tos került tárgyalásra, a domása nélkül. Bár ő is jövőre kéri, hogy a meghívó közöltessenek, mi általában s z i k s z a y Lajos dapesti iparos értekezletre lapunkban annak idejében azon intézkedések, melyek vény ellenében tétettek, találkoztak ep úgy az, ban Thaly Kálmán és képviselőket felkeresték, s pártfogóják a központ állhoz betérjesztendő új ipariratot, mit a képviselők költségre nézve jelent, ha

A jelentés tudomásá dötteknek jegyzőkönyvi k A költség utalvány nézve a társulati elnökök hogy a kör kiadási tétel Olvaslattat a budape hozott megállapodások aho hoz intéződni felirat, me megküldetett.

A felirat köztetésé össze iparosok, ipartárs nevében felküldetik a vá l ö k ö z mielőbb, az or pártolás véget. Olvasztatik a választ mely a közgyűlés elefogy tely változa az iparos osz az 1872. VIII t. cz. alapp rendszert után, kifejtj, ho a kör s 1883. szept. 3. l működését. Említetik, ho tanárai o l c s ó tanfolya tagjai számára melyben 12 kör tagjainak száma 432; dai és könyvtárnoki jelent S z a m v i z s g á l o t Mór György János, dr. S retnek fel.

A Nemzet és az czimű lapok 1/2 árát átad egyletnek az olvasás után. A vá las z t m á n y k i s o r s o l t a t n a k : G y u l a Pál, Bátori Imre, S B a r n a M i h á l y, B a c s ó n y i G á b o r, F a z e k a s A d o l f, dr. Király Ferec, U r e d y B o r o s S á n d o r, F e r e n c z, E r d é l y i M G y u l a, B o r s i A n d r á s, d r. m u e l, F á b i a n L. M ó r, F r i c s J ó z s e f.

A gazdasági s lenti, hogy Medgyesi tés nem emelhető, de a talom adassék eddigi fát tatott. Egy p ó t e l j á r ó t i k szükségesnek csak ide a kézbesítésekre egy sz zése napján 60 frt napdíjt. E y t e k e a s z t a t a s 3 f r o s r e s z é r y e k e r. A mult évi számadás tés tudomásul vétetett. A j ö v ő é v i k ö l t v e t e l 1 2 5 5 f r t, k i a d á s 1 0 7 5

Helyi hir * A ref. egyháztanálya holnap delutan 3 órak utézésre czéljából a szokott * Az iparos kör gyűlése oly nepes volt, csak szorongva férték a kben is igen érdekes tárl Kiemeljük ezek közül s

öt mint virilist a városi meghívta — első ízben a len volna némi panaszom, az, hogy egy földbírtokos, negyven év óta segit a de négy feleségem mindia t lelt a kifözbi hivatalnak, i virilsinek nevezek ki, mi arra elég németet. A tanár megnézte ez tőn a deakok csinaját s így — Tüved, tisztelt b tühíbt ejtett valaki, ön v — Egy kutya az, k felségeig megyek, nekem vatal nem kell, nem szoru magam embersege után.

Nagysokára tudták végre látszólag belenyugod — De van ám másik szik, indítványom is, — a azt hiszem, tekintetbe vral lenne, ha tisztába hoznánk, ő felségének — nem kíván ingyen — hogy januárius talnok, tanár, duplán kapja a tanárok szájtáva azt hitték, hogy nincs kü esze. — De azt a balgaság figyelmel kedveert, hisze tetjük ki magunkat — Hát én sem számilán a koszpénzt az öcsémü dezte az öreg. — No még az lenne szólt a tanár, meglevén gy gény Bölcs Salamon vagy t garatra kelletténél, vagy pe

A »DEBRECZEN« TÁRCZAJA.

Az ellillant februárius.

(Humoreszk.) Irta: Könyves Tóth Kálmán. (Vége.)

Nézi, még erősebben nézi, csaknem elnyeli szemével a kalendáriumot, aztán levezsi szemüvegét, kirántja fehérpetyes kek zseb- kendőjét, megtisztítja az üveget s újra me- rőn nézi a kalendáriumot.

— Fegnap volt január 31-e, ma február elseje következik... nem lehet máskép — mormogta — s mégis itt márczius áll.

— Az pedig még jó messzire van ám, jegyzé meg Miska rettenhetlen nyugalommal. — De hát februárius hol van? hebegte az öreg, — talán kitepte valaki kalendáriumomból? Nem olyan könnyű engem rászédelni. Olvasóink bizonyosan láttak már komá- romi kalendáriumot. Ebben egy levél jut minden hónapra, mert a hátulsó lapon a csil- lagászati jegyzetek s időjelöltek foglaltatnak. Bölcs Salamon kalendáriumából február hó hiányzott. Kereste: kétszer-háromszor újra meg újra átlapozta, ha vajjon nem nyomtatták-e előbb vagy hátrább?

Tulipant megütözést szinlelve, folytató: „Ugyan mi jut eszébe, tisztelt házi ur, mi akaróknk önt rászédelni, isten mentsen, de valamiképen el ne beszélje ám valakinek, hogy még azt sem tudja, hogy hová lett az idénről a februárius, mert eddigi jó hirneve csakugyan oda lesz s az, a ki tisztelt házi urat virslissé tette, majd kifoghat rajta országzszerre, de hát hogyan is lehet, hogy nem tudja azt: hová lett a februárius, mikor ezt még az utolsó utcagyerek is szelében hosszszában beszélte ezelőtt pár hónappal.

— Nem hallottam én erről egy kukkot sem, — szólt kétkedőleg Salamon, alias Kosaras Péter uram, — de nem is szednek en- gem rá, azt fogadom.

— Hát ugyan ki akarja rászédelni, — vágta vissza Miska, méltatlankodó hangon, — tessék, kérdezze meg bárkítől, megmondja s kölcsönben kiveveticik.

Pedig a kinevetéstől még a háta is bor- sózott. Volt már egynehányzor ebben is ré- sze, nem kért e keserű levelesből, a világért el nem árulta volna tudatlanságát.

— Tudom, nagyon tudom, — szólt meg- adva magát — valamir magam is emlékezem de utóljára is nem káptalan a fejem, elfelejt- tettem, a kapocszattint (capacitáson) gyöngül, hogy is tünt hát el az a februárius? — No csakhogy mégis emlékezik vala- mire, mindjárt eszébe jut minden, csak egyet kell lóditani az ész kerekén... hát tetszik tudni, hogy a februárius hóban néha 28, néha 29 nap van.

— Már hogya tudnám, — viszonzá Sa- lamon. — Azt is ugy-e bár, hogy ezekben az új naptárakban külön rovatban áll a katholi kus s protestans naptár s emez foglalja el a második helyet, — folytatta Miska tanári ko- melyi pofával.

Megjegyzendő, hogy Bölcs Salamon a szó teljes értelmében vastagnyaku kalviniavolt. — Oh fájdalom! sóhajtott keserűen — mindenütt mi huzuk a rövidbebet, lássák öcsém uraim, a komáromi naptár azért is meg- érdemli a párszempont tekintetbe vételét, hogy a jogfolytonosságát nem engedi kiküszöbölni s egy robot alá helyezi a két konfessziót.

Azt akarta érteni e cikornyás kifejezés- sel, hogy a komáromi naptár nem osztályozta külön-külön rovatba a felekezeteiket.

— Nohát, most figyeljen, tisztelt házi ur, — mondá lassu, halk s ünneplés hangon Miska — a kormány belátta elvlegre a protes- tánsok jogserelmét s most minden naptár a komáromi kaptafára akarunk mérni...

— Derék dolog, nagyon derék dolog! — kiáltott az öreg ur, — tudtam, nagyon tud- tam én ezt.

— Csakhogy még tovább mennek — foly- tatá Miska — a tudósok kimutatták, hogy nem volt méltányos dolog a februárius javára irni bizonyos esztendőben még egy napot, vissza kell menni a görög naptárra, hogy mindenütt meglegyen az egyenlőség, azt mondják, hogy e változásba ő szentsége a pápa is beleegye- zett.

— Üsse meg a kő a dolgát, — vakarta a fejét Salamon — de hiszen így... — Mindjárt rájón magától, tisztelt házi ur, — vágott közbe Miska, míg a többiek fe- tőkkel bólintottak, — közös megállapodás foly- tat a februáriushoz eddig töltött napokat a januárhoz adták s hogy minden rendben le- gyen, legalább tíz esztendőre, a februárius geléke gyanánt tekintetvén azok, így hát az idén nem lesz februárius hónapja, s a többi tessék következtetni...

— Hogy t. i. öcsém uramék hónap- kosztosok s a hosszú hónapra sem követelhe- tek több garast. — Eltalálta, tisztelt házi ur. Eljen, el- jen! kiáltották a csinaltan deakok.

— Egyébiránt itt van, — szólt Miska, egy másik komáromi naptár átnyujtva, — nézze meg, itt sincs a februáriusnak nyoma... e hónap napjai nem számítanak. — Az öreg ur gépiesen vette kezébe a naptárt. Belenézett, forgatta... csakugyan hiányzott a február.

— Nohát, most figyeljen, tisztelt házi ur, — mondá lassu, halk s ünneplés hangon Miska — a kormány belátta elvlegre a protes- tánsok jogserelmét s most minden naptár a komáromi kaptafára akarunk mérni...

— Derék dolog, nagyon derék dolog! — kiáltott az öreg ur, — tudtam, nagyon tud- tam én ezt.

— Csakhogy még tovább mennek — foly- tatá Miska — a tudósok kimutatták, hogy nem volt méltányos dolog a februárius javára irni bizonyos esztendőben még egy napot, vissza kell menni a görög naptárra, hogy mindenütt meglegyen az egyenlőség, azt mondják, hogy e változásba ő szentsége a pápa is beleegye- zett.

— Üsse meg a kő a dolgát, — vakarta a fejét Salamon — de hiszen így... — Mindjárt rájón magától, tisztelt házi ur, — vágott közbe Miska, míg a többiek fe- tőkkel bólintottak, — közös megállapodás foly- tat a februáriushoz eddig töltött napokat a januárhoz adták s hogy minden rendben le- gyen, legalább tíz esztendőre, a februárius geléke gyanánt tekintetvén azok, így hát az idén nem lesz februárius hónapja, s a többi tessék következtetni...

— Hogy t. i. öcsém uramék hónap- kosztosok s a hosszú hónapra sem követelhe- tek több garast. — Eltalálta, tisztelt házi ur. Eljen, el- jen! kiáltották a csinaltan deakok.

— Egyébiránt itt van, — szólt Miska, egy másik komáromi naptár átnyujtva, — nézze meg, itt sincs a februáriusnak nyoma... e hónap napjai nem számítanak. — Az öreg ur gépiesen vette kezébe a naptárt. Belenézett, forgatta... csakugyan hiányzott a február.

tos került tárgyalásra, több érdekelt tag tudomása nélkül. Bár ő is helyesli a végzést, jövőre kéri, hogy a meghívások pontosan eszközöltsenek, mi általában helyeseltetett.

Szikszay Lajos jelentést tett a budapesti iparos értekezletről, melynek lefolyása lapunkban annak idejében közölve volt. Mindazon intézkedések, melyek ott az új ipartörvény ellenében tettek, általános helyesléssel találkoztak ép úgy az, hogy fent a fővárosban Thaly Kálmán és Körösy Sándor képviselőket felkeresték, megkérvén őket, hogy partfogadják a központ által az országgyűléshez beterjesztendő új ipartörvény elleni feliratot, mit a képviselők meg is ígérték. A költségre nézve jött, hogy az 52 frt.

A jelentés tudomásul vétetett s a küldötteknek jegyzőkönyvi köszönet szavaztatott.

A költség utalványozatik s fedezésére nézve a társulati elnökök kérték oda hatni, hogy a kör kiadásai térjének meg.

Olvasattat a budapesti értekezlet által hozott megállapodások alapján a képviselőházhoz intézendő felirat, mely pártolási czéljából megküldetett.

A felirat köztetszéssel találkozott s az összes iparosok, ipartársulatok és iparoskör nevében felküldetik a városi képviselőknél, az országgyűlésen leendő pártolási véget.

Olvasattat a választmány évi jelentése, mely a közgyűlés elé fog terjesztetni. A jelentés vázolta az iparos osztály szétváltságát az 1872. VIII. t. cz. alapján megszűnt czéhrendszer után, kifejté, hogy mint alakult meg a kör s 1883. szept. 3-ikán mint kezdé meg működését. Emellett, hogy a keresk. iskola tanárai olcsó tanfolyamot nyitottak a kör tagjai számára melyben 12 tag vett részt. A kör tagjainak száma 432; a pénztárnoki, gazdái és könyvtárnoki jelentés még nincs meg.

Számvizsgálókul: Fábiny L. Mór György János, dr. Szántó Sámuel kérték fel.

A Nemzet és az Egyetértés, című lapok 1/3 árért átadhatók az iparos ifj. együletnek az olvasás után.

A választmányi tagok közül kisorsoltatnak: Gyulai László, Knoll Pál, Bátor Imre, Stieber János, Barna Mihály, Bacso Ferenc, Harsányi Gábor, Fazekas József, Adler Adolf, dr. Király Ferenc, Simouffy Imre, Boros Sándor, Malatinszky Ferenc, Erdélyi M. Antalovics Gyula, Borsi András, dr. Szánthó Sámuel, Fábiny L. Mór, Kerekes Albert, Fricz József.

A gazdasági szakosztály jelenté, hogy Medgyesi János előjáró fizetése nem emelhető, de ajánlja, hogy 15 frt jutalom adassék eddigi fáradságáért. Elfogadtatott.

Egy pót előjáró felvétele nem tartatik szükségesnek, csak ideiglenesen vetik fel a kezbesítésre egy szolga. A körbeni időzése napján 60 frt napdíjt kap egy napra.

Egy tekerészt a vétetik 120 frt 5-én és 3 fros részvényekre.

A múlt évi számadás felülvizsgálati jelentés tudomásul vétetett.

A jövő évi költségvetés (bevétel 1255 frt, kiadás 1075 frt) elfogadtatott.

Helyi hírek.

A ref. egyháztanács gazdasági osztálya holnap délután 3 órakor, folyó ügyek elintézése czéljából a szokott helyen gyűlést tart.

Az iparos kör tegnapi választmányi gyűlése oly népes volt, hogy a megjelentek csak szorongva fértek a helyiségben. Külömben is igen érdekes tárgyak forogtak fent. Kiemeljük ezek közül Szikszay Lajos

öt mint virilist a városi képviselő gyűlésbe meghívta — első ízben a polgármester ur ellen volna némi panaszom. Tessék nézni, illik az, hogy egy földbirtokos polgár, azért, mert negyven év óta segít a deákokon, azért, mert négy feleségem mindig tisztességesen megfelelt a kifőzői hivatalnak, illik az, hogy városi virilsnek neveztek ki, mintha nem találának arra elég németet.

A tanár megnézte az írást, belátta rögtön a deákok csinyját s így szólt: — Tved, tisztelt házi ur, itt csak be tühíbtéjt valaki, ön virilis s nem virilis.

Egy kutya az, kérem alásan, én ő felségeig megyek, nekem semmiféle ilyen hivatal nem kell, nem szorultam rá, megélek a magam embersége után.

Nagysokára tudták fölvilágosítani, míg végre látszólag belenyugodott.

De van ám másik panasz, sőt ha tesszik, indítványom is, — folytató az öreg — azt hiszem, tekintetes urakra nézve is üdvös lenne, ha tisztába hoznának, kérem, írjunk föl ő felségének — nem kívánom a fáradságukat ingyen — hogy januárius hóra minden hivatalnok, tanár, duplán kapja ki a havi fizetését.

A tanárok szájátva néztek az öregre, azt hitték, hogy nincs ki négy kerékre az esze.

De azt a balgaságot nem tesszük a higgelmel kedvéért, hiszen csak nem nevetjük ki magunkat.

Hát én sem számíthatom akkor duplán a kospéznét az öcsémuraméknak? — kérdezte az öreg.

No még az lenne egyszer komédia, — szólt a tanár, meglevén győződve, hogy szegény Bölcs Salamon vagy többet öntött fel a garatra kelletlenül, vagy pedig elment az esze

magvas előterjesztését a budapesti iparos gyűlésről, Vado Sándor titkár nagy gondnal szerkesztett évi jelentését, a költségvetést stl. Egyéb iránt a gyűlésről részletes tudósítást hozunk fentebb. Felelőjük még, hogy egy teke asztal vételére annyi részvény van már előjegyezve, hogy a költség fedezve lett.

Latogatás. Gróf Degenfeld Schomberg József főispán ur tudatta Krecsányi szinigazgatóval, hogy a városi színház belső szerkezetének megszemlélése czéljából, ma délután 3 órakor ott meg fog jelenni. E czélból Borand György fődísz és gépmeister utasítást nyert, hogy az igazgatót kívül kalauza legyen. — Ez érdeklődése a főispánnak, minden esetre nagyon szép.

A vörös-kereszt egylet helybeli fiók egylete a megyeháza nagytermeiben 1884. márczius 2-án vasárnap délután 3 órakor közgyűlést fogván tartani, ezen alkalomra mindazon tagok, nők és férfiak, kik 1879-ik évtől fogva aláírtak, tisztelettel meghívotnak. Tárgyak: 1-ör 1883. évi jelentés, az eddigi működés eredményéről, a tagok számaról. 2. A választmányi tagok egyharmadának újra választása. 3. Jövőre való intézkedések. — Simouffy Imre m. k. elnök. gróf Bethlen Mikó Róza m. k. társ elnök.

Iskola látogatás. Kiss József kir. tanfelügyelő és Csaky Gergely városi tanácsnok ma az ohati tanjai iskola látogatására kimentek.

Stép táncvígalmol lesz az, melyet városunk derek tűzoltó egyesülete szombaton este fog a „Korona“ díszes termében rendezni. A helybeli közönség annyira érdekli ez új bál iránt, hogy annak sikere kétségtelenen van téve. Azok a derek tűzoltók, a kik oly nagy önfeláldozást tanusítanak a nagy közönség vagyonának megvévése körül, bizony meg is érdemlik, ha e kedélyes táncvígalmuk alkalmával ismét találkoznak az általános elismeréssel. — Biztosan hiszünk, hogy szombaton este, nagyon sokan fognak találkozni egymással a — tűzoltók báljára. — Megemlítjük hogy szintársulatunktól is igen sokan lesznek jelen.

Tiszteletbeli tagok. A helybeli iparoskör vasárnap tartandó közgyűlésén ajánlatni fog gr. Zichy Jenő és Ráth Károly urak tiszteletbeli tagokká való választása. Kétségtelen, hogy — meglesznek.

Tisza Kálmán katonaadója. Tisza Kálmán mint debreczeni házi ur, megváltotta a katonatartási köteleiséget, meg pedig 360 forinttal s így... az ő háza mentesített. A miniszterelnök a 25 ik jelentkező volt azok közt, kik megváltani óhajták katonatartási köteleiségüket.

Színház. Tegnep került szinre színházunkban a „Gazdúr felesége“ kis ház előtt. A közönség kellemő méltánnyal fogadta a szereplő színészek igyekezetét, kik mindent elkövettek a darab megmentésére. Ezek közül Rónaszéki, mint zsidóispán, Németh József ur, mint papucs-bőz gazda és Nyilasi ur, mint falusi komédiás játékok ellenállhatlan komikumával, — Ditróiné asszony kedves, természetes játékaival. — Örlény Flóra k. a. és Kiss M. ur pedig ez alkalomra a darabra illesztett szebbnél-szebb dalokkal nyertek tapsot és kibívásokat. Mást nem is hívtak ki ez este. — A darab maga hidegen hagyta a közönséget; cselekménye nincs, a mi van az unalmas párbeszédekbe vész, a szereplő személyzet minden ok nélkül s mintegy hajánál fogva rángálva jö-megy, a színpad nem egyszer füresen marad, a hatást pedig szerző nélkül drasztikummal (mint p. o. a komédiás-birkózás), legtöbbször azonban halvány másolatokkal igyekeznek elérni. Ilyen formán találjuk meg e darabban Finom Rózsit, a lopkodó Gonosz Pistát, Göndör Sándort, a

„Tolonez“ Lőrincz-zsidóját hamisan énekelte nótájával együtt, a „Veres hajú“ legényt fogdosó vén lányát s az újabb népszínművek más jogos tulajdonait. Elismerést érdemel csupán a Halász Soma alakja, kinek jó a vizitt-kártyás komikum s egy-két jó ötlet. Majdha ezen tagadhatatlanul meglevő előjelek szaporodnak, akkor méltóztassék a műsorban terti foglalni.

Az előadásnak azonban voltak érdekes részletei a nézőtérben is. Nehány a színházba rokonai indulatokkal felkészülve érkezett egyen ugyanis az első felvonás végéig, ha nem is erősen, de kissé hosszán talált tapsolni, a mi a páholybeli és földszinti közönség egyrészenél piszögést idézett elő; nem többit, mint a mennyivel máskor szoktak esendességet kérni. Ekkor kiltunt, hogy ez a darab a rendőrség kelönös tetszésével találkozott, mert a földszinten szép számmal elhelyezett biztosurak a közönség s a művelt osztályhoz tartozó egyének neveit kezdték feljegyezgetni. — „Hát tapsolni szabad?“ — kérde valaki a debreczeni drámaírói Muzsa egy ily óretől. — „Az szabad?“ — hanzozta a kegyesen adott szakértői válasz. Kérdjük azonban, hogy ha esetleg ezen éjjel valahol ayonítotték volna valakit, a rendőrségnek elfogadható melegsége lehetne-e, hogy legjobb biztosaink feladata volt ugyan akkor egy szindarab ayonveretésének meggátlása? Valóban ideje volna már, hogy a rendőrség tapintatosságára szökjék! A közönség — kivált a tanuló ifjuság — dícséretes higgadságának tudjuk betéhat, hogy András uraimék ezen eszelytelen fellépése sem idézett elő zavart a szegény szerző rovására.

Igaz! hazafelé a bankfiók előtt vezetett utunk.

Ezuttal ott nem volt dupla órség felállítva...

Még valami jut eszünkbe a tegnapi előadás alkalmából. Egyik helyi lapban ugyanis azt olvastuk, hogy a „Gazdúr felesége“ cz. népszínmű szerzője, Karczag Vilmos ur, egy másik fiatal író, Szabolcs Lajos ur társaságában darabot írt, mely a budapesti népszínházban színterkerülven, ép úgy fogadtatott a fővárosi kritika által, mint a „Gazdúr felesége“... Szathmáron. Emelített helybeli lap mult pénteken jónak látta felemlíteni, hogy egy másik író, ki jelenleg Debreczenben lakik, megsohalván a fővárosi dorogot — fővárosi hírlapíró korában buzditó és vigasztaló levelek kereszte fel az előtte akkor teljesen ismeretlen szerzőket, holott most (írja említett lap) ő is élesen kritizálja őket. Hja — akkor még nem tudta, hogy vannak emberek, a kik épen a legnemesebb szándékból írt levelekből szoktak fegyvert kovácsolni. (L-g.)

Halmayné Székely Emma urhölgynek, szintársulatunk méltán kedvelt kintűnő kedves énekesnőjének, a jövő kedden lesz jutalomjátéka s Údvökök fog színrülni. Brettnia szerepét Halmayné asszony ezuttal először fogja énekelni, nincs kétség benne, hogy ismét kintűnő alakítást fog nyújtani a szép hangú énekesnő. Felhívjuk rá a közönség figyelmét.

A kölcsönös segélyező egyesület tegnapi ki az első közösönöket. Nyolcz egyen kért 300 forintot alóli kölcsönt s ezek közül öt részére az igazgatóság meg is szavazta azt.

A cimzer. Irjuk, hogy a „Tisza“ biztosító intézetnek a felszámolás alatt szabad használnia a magyar koronát mint cimzert; ezt kiegészítjük azzal, hogy csakis a magyar koronával ellátott készleteben levő nyomtatványok felhasználása lett engedélyezve, de egyszersmind eltitt minden további koronás-cimzert nyomtatvány készítését.

Az utcáról. Ma a piczon történt. Férj és feleség mennek együtt. A férj bucsuzni kezd nejétől s azt mondja neki: „Asszony! Ma bór jót van; hát ne is csinálj 12 darab gombócot, csak ha tot, hanem annyit mondok, hogy mindeik legalább kétszer annyi legyen mint volt az előt.“

Tavaszi lehet beszélni a mult napokban s imé a szeszélyes időjárás megtréfálta a világot s tavasz helyett telet hozott reánk. Az éjjel hő esett, — melyet erős hideg előzött meg — s ma reggel fehér lepel borította a földet s a zöldmá kezdő pázsitot. Azt hiszük nem soká tart ez így.

A sorozás. Szombaton fogja kezdeté venni városunkban a sorozás, illetőleg ezen a napon lesznek tárgyalva a felmentés iránt beadott folyamodások. A tényleges sorozás hetfőn kezdődött s ekkor az első korosztály 1-250 számú újoncait Kertlencze vizsgálat alá.

A vörös kereszt-egylet választmányja tegnapi délután 3 órakor a városnőháza nagytermében Simonffy Imre elnöke által gyűlést tartott. A gyűlés főbb tárgyai voltak a közgyűlés napjának kitűzése (vasárnapra) továbbá a központból leküldött kezelesi szabályok megvitatása. Ugyancsak a központból érkezett négy darab képi, melyek János János rajza után a központi együletnek a királyné jelenlétében megtartott gyűlést ábrázolják. A képek közül egy azonnali kisoroltatott s azt Balogh Ferenc nyerte el.

Talált pénz. Közöszírte tétetik, hogy a dohánybevaltó hivatal körül kisebb összeget tevő pénz találtatott, a tulajdonosa Végh Gyula alkaptányal jelentkezhetik. Debreczen, 1884. febr. 21-én. Debreczen város kapitányi hivatala.

Lakbárszabályzat készült városunk részére, mely a jövő évi május hó 1 én lép életbe. E szabályzat szerint többé nem egy évre szóló lakbárszerlesek lesznek eszközölendők, hanem éven egyedszerlesek, bár ez utóbbi nem épen kötelező. A házestereknek kapu-

nyításért nyáron 5, télen 10 kr. lesz fizetendő, Szóval e tekintetben is nagy lépést teszünk előre a régi rossz rendszer helyett.

Adomány. Kállay István tanító ur 1 fot. adományozott Vas Gábor nyomorban siylódó családja számára; — mit köszönettel nyugtáztunk.

Lelőve Ily czim alatt közöltünk egy hirt legközelebb, mely tegnapi számunk közönség köre rovátában többek által nagy részben megczafolatott. Mi azt Ludán Gábor sámsomi lakostól hallottuk, a ki szerkesztőségünkben beszélte el dolgot és az úgy valódi s á g á e r t s a j á t k e z ü a l á i r á s á v a l i s k é s z v o l t j ö z t á l l a n i. E n n y i t k i v á n t u n k t u d o m á s r a h o z n i e z ú j b e n.

Névszere. A „nagy hamis“ czim alatt közlebb egy helyihirt; közöltünk Löwinger nevű iparostanonczról s ennek neve helyett Löwenberg szedtetett. Felkérve a helyreigazításra, ennek szives készségeel teszünk elget mert Löwinger volt az nagy hamis, ki furfangosan kerülgette az iparos iskolát.

Gyászjelentés. Mely fájdalommal tudatjuk szeretett nagybátyánknak nehaj polgár Török András ácsmesternek, hosszas, de különösen 4 napi súlyos betegség után, véglegyeingülésben életének 71-ik évében, folyó hó 27-kén délelőtt 11 és 12 óra között történt gyászos elhunytát. A boldogultnak földi részei márczius 1-én szombaton délután 2 órakor, előbb a kis mester-utczai 1106-ik számú háznál, majd a ref. nagytelomban tartandó rövid gyászszertartás után, a péterfiai sírkertben tétetnek örök nyugalomra. Mely végtesztességtételre s megboldogultnak rokonait, barátait, általában a résztvevő közönséget tisztelettel meghívjuk. Debreczen 1884. február 28. Török Julianna, férjével Páll Jánossal s gyermekeivel; Török Ferencz, nejével s gyermekeivel; Gyulász József, nejével. Biske poraira!

Elvesztegette idejét s pénzét! Ezt cselekszi mindenki, ha gyomor- vagy májhájában egyebet használ, mint az általános ismert s nagy híre kapott Brandt R. gyógyszerész fele svajci labdacsokat. Csak egyedül ezek segítenek gyorsan s minden fájdalom nélkül a s mellett napi kiadásunk e szorre csupán 2 kr. Egy egész dobozzal 70 kr-ért lehet venői a gyógyszerárakban.

Hazánk s a külföld. A budavári gyilkosság, mely világszerte feltűnget keletet, részletesen meg lesz írva a Pitaval legközelebbi számában; dr. Vellisz Vilmos budapesti ügyvéd ugyanis az a megbízást kapta a lipseai Brockhaus cégtől, hogy ezt a bűnpert a Pitaval számára írja meg. Az ügyvéd el is vállalta a megbízást.

Tűz a miniszterelnöki palotában. Kedden délután fél 6 órakor a miniszterelnöki palota ama részének kéménye, mely tudvalevőleg a várszínházal folyosó által van összekötve, kigyuladt és vastag füst és lángoszlopok csaptak föl a kéményből, megvilágítva a Szt. György-teret. Midőn az első lángoszlop a kéményen kicsapott, Saly Károly rendőrfogalmazó, kinek a várszínházban felügyelete lévén, már a színházal állott, a közelben álló rendőrökkel a palotához futott és megkiserlette az oltást. — A tűzoltók csakhamar átlátták, hogy a tűz tovaerjedése esetén a színház hely veszélyben forogna, azért a színházi oldal felől erős védelmi állást foglaltak, míg a szivattyúk csöveit a tűz oltására irányították. Miatt az oltási munkálatok folytak, Szlávy fogalmazó meggyőződve, hogy a gyorsan fogantatott intézkedések mellett a tűz hamar elfojtható leend, sietett az épen otthon levő miniszterelnöknek jelenteni, hogy veszély nincs s a tűz eloltására minden intézkedés megtéteztet, mire a miniszterelnök oda nyilatkozott, hogy ő biztonságban érzi magát, csak a színházal védjék, nehogy a lángok átcsapjanak s azt is meggyújtak. A tűzoltók ügyességének sikerült a tüzet alig félóra tartam után teljesen elfojtani, a nélkül, hogy valami kár történt volna, úgy hogy 6 óra után a tűz már el volt oltva. — Ekkor Jekelfalussy min. tanácsos és Saly rendőrfogalmazó néhány tűzoltóval és kémeényspróvel felment a színház padlására és mindent megvizsgáltak. Miután minden rendben találtatott, a színielőadás a reudes időben kezdetét vette.

A közönség köréből. T. szerk. ur! Sz. Nagy Károly helybeli énekezőúr urat a mult napokban szerencsétlenül érte, midő a kis templom körül sikens uton elcsuszta, súlyos sérüléseket szenvedett. A közönségtelen álló termt nagyon szamosan kerestük fel az eset után mint betéget s megütözve tapasztaltuk, hogy azon házon, — melyet számár a dugszádag ref. egyház lakásul kijelölt, — még csak teli ablakok sincsenek, úgy hogy az egyes ablakokon kedvessé szíthet be a téli hideg szél. En mint látogató nagy megütözéssel láttam a vizszozt méltán színelhető bányos építkezést s csak jöndulat kezett szót emelni, hogy a ref. egyház ügyelmebe ajánlom ezen rossz felszerelésű épületet, remélve, miszerint ezen igazán élet veszélyes körülményen mielőbb segíteni fognak. Tisztelettel. Egy látogató.

Névkészítői posta. „Kiváncsi Nehémias“-nak, helyben. A keresk. ifj. ról szóló csevegést közöltük, mert egyesek irt bohóság volt s ennek fogták fel az intelligens kereskedő urak is, mert ép ily ügyes csevegést küldtek felelül. Hogy mennyire tisztejük mi ezen igyekvő társadalmi osztályt, azt mi mutatuk meg a bizonyos lapok által kitalált tolvajfogó gép hírenek alkalmával.

Feljelés szerkesztő: GÁSPÁR IMRE. Kiadó KUTASI IMRE.

A hol az elgyengült életerő az elenyészéssel fenyeget

ott segélyt és gyógyulást nyújtanak a Hoff János féle maláta-táplálóanyagok, maláta-kivonat egészségi sörök, koncentrált maláta-kivonatok, maláta csokoládék és maláta-cukorkák. Innen származik az üzlet régi (37 évi) feunállása, magas kitüntetések (59), a sok köszönőirat (körül-belül egy millió.) A maláta-gyártmányokban foglalt gyógyfüvek használata által sok ezren nyerték vissza egészségüket.

Hoff Jánosnak,

A Hoff János-féle maláta-kivonatok feltalálójának és egyedüli gyártójának, a legtöbb európai uralkodó fejedelem szállítójának, cs. kir. tanácsosnak, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosának, több magas és német rend lovagjának. Bécs. Graben. Braunerstrasse 8.

Budapesti köszönőiratok!

Az emberiségnek általános hasznára ezennel köz tudomásra hozom, hogy heves hurutbajomból és köhögéstől — mely-k ellen sok különféle szert használtam, de eredmény nélkül, — a Hoff féle maláta-készítmények használata által megszabadultam, és így tökéletesen meggyógyultam, ezért maláta-készítményeket minden szenvedőknek a legmelegebben ajánlom.

Budapest, 1878. ápril.

Csikász János, m. kir. honvédszázados.

Kedves kötelességemnek tartom, nyilvánosságra hozni, hogy sok évi nehéz gyomorhajomból, mely miatt étvágyam nem volt, és mely gyomorhaj ellen, sok különféle szert használtam, de eredmény nélkül, a Hoff-féle maláta-kivonatok négy üveg el való használata után, tökéletesen meggyógyultam. Ezért minden e bajban szenvedőknek a maláta-kivonatot a legbiztosabban ajánlom.

Budapest, 1878. ápril 7.

Windisch Karoline, Winklerné asszonyságnál kigyó-utca.

Négy évig sinlöttem mellbetegségben, és e bajt fokozta még a köhögés és turhahányás úgy, hogy egészen elgyengülve, az ágyat kellett őriznem: ekkor Hoff János-féle maláta egészségi söröt kezdtem használni. És ime, ez erősítő és gyógyító hatású sörnek 24 palackkal és maláta-cukorkáknak használata után teljesen meggyógyultam; a mit az e bajban szenvedőknek használna. ezennel köz tudomásává kérek tétetni.

Budapest, 1878. január 10.

Rahner Ferencz, váci-ut.

IX. Pius pápa is használta a Hoff János-féle maláta kivonatot, melyet Capello Scipio bíbornok által rendelt meg és a maláta-kivonat használata által nehéz légzéstétel betegségében egyhülést talált. — **O felsége a csár Zarskoje Zelo magánpalotájába még ma is rendeltet meg segéde, gr. Schuwaloff által iyy maláta-kivonatok.**

Azon betegségek, melyeknél a maláta-készítmény k, Hoff János-féle rendszer, használtattak a következők: köhögés, légső-csusz, tüdősorvadás altesti bántalmak, aranyeres bántalmak, elerőtlenedés, ideg-áz, vérszegénység, emésztési bántalmak. — A használtabb készítmények, maláta kivonat egészségi sör, maláta-csokoládé, koncentrált-maláta-kivonat, maláta-mel-cukorkák. Valamennyi a Hoff János találmánya és redds ere szeriat.

Alapítási év 1847. Legfelsőbb kitüntetés 59. — Köszönőirat százezeren felül, — Hoff János-féle gyógytápszerek elárulására az összes műve t államokban 27000 elárulási helyen történik, ebből nyugot Európára 12.800 esik, — kelet Európára 9900. Amerikára 4300 e czélra Európában 1600. Amerikában 400 hirdlap vétetik igénybe.

Árak: Maláta-kivonat egészségi sör 13 pal. 7 frt, 26 kr. 28 pal. 16 frt, 60 kr. 58 pal. 30 frt. 1/2 kilo maláta csokoládé I. 2 frt 40 kr., 1/4 kilo 1 frt 30 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr., 1/4 kilo 90 kr. III. 1/2 kilo 1 frt, 1/4 kilo 60 kr. Maláta-cukorkák 1 zacskó 60 kr., 30 és 15 kr. Maláta-kivonat 1 üveg 1 frt 12, kisebb 70 kr. — Gyermekek tápmaláta liszt 1 frt. Egy maláta fürdő 90 és 50 kr. 2 frton elől semmisen szállítatik. Az első valódi Hoff János-féle nyakoldó maláta mellicukorkák kék papírban vannak. Vevésnél csakis ilyenek kérendők.

51. szám.

ÁRJEGYZÉKE

az „ISTVÁN” gőzmalom készítményeinek. Saját raktárában.

Árak ausztriai értékben

Kötelezettség és engedmény nélkül készpénz fizetés mellett. Zsákkal együtt.

	100 kiló
AB. Asztali dara nagy és aprószemű	19.60
C. Szinte középszerű	18.60
0. Királyliszt	18.60
1. Lángliszt	18.—
2. Montliszt	17.40
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	16.80
4. 2-od	16.—
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	15.40
6. Szinte 2-od	14.40
7. Közép kenyérliszt 1-ső	13.60
8. Szinte 2-od	12.80
8 1/2. Barna 1-ső	11.40
8 3/4. Szinte 2-od	9.40
9. Lángliszt	7.60
10. Veres liszt	—
11. Finom korpa zsákkal	5.40
12. Durva korpa zsákkal	4.80
Simán őrölt liszt zsákkal á 75 kg.	10.40
„ és liszt 25 kl. zacskókba, 100 kl. zacskóval együtt 60 krral drágább	9.80
Debreczen, 1884. febr. 19.	
A zsákok súlytartalma, — teljsuly tisztasulynak véve:	
A. B. C. 0—9 számig 25 és 85 kilo.	
10 11. 12.	50
Sima liszt	75

Tüdőbetegeknek

és szédülési bántalmakban szenvedőknek sat. oly szer ajánlatik, mely rajtam és ezer más egyenen segített. Kérdésekre szivesen válaszol **Rösner Tivadar**, Lipcsében.

DEBRECZENBEN egyedül a NEW-YORKI

Singer-társulat vezérügynöke

NEIDLINGER G.

által piacz utca 2145. sz. rendelhetők.

Más nevű varrógép kereskedőknek helyben, vagy máshol Magyarországon, az eredeti Singer varrógépek elárulását végett nem adatnak s mások által a Singer név visszaélésével kereskedésbe hozott gépek csak **utánzott** német vagy bécsi gyártmányok.

Téglás-kert

negyedik járásában 4300 □ öl luczernás föld, **dinye vetés** alá bérbe kiadandó. Ertekezhetni felőle

Sebes Györggyel

Péterfia-utcán, 831. sz. a.

KITÜNTETÉS
SZEGED
érdeméremmel
1876.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KITÜNTETÉS
SZÉKES-FEHÉRVÁR
ezüstérem 1879.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

DEBRECZEN, Főpiacz. Sz. NAGY KÁROLY ház.

Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére; elvállal:

tankönyveket, hírlapokat és folyóiratokat minden nyelven, ét- bor- és árlapokat;

diszműveket arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkivántató

ROVATOZOTT IVEKET;

diszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászati köréhez tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számítottatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő DEBRECZEN-i hírlapban a legolcsóbban számítva közzé teszek.

KUTASI IMRE
könyv- és könyomda-tulajdonos.

DEBRECZENBEN, FŐPIACZ, SZ. NAGY KÁROLY ház.

KITÜNTETÉS
LONDON

DISZOKLEVÉL
1871-ben.

Kiötntetési árak:
Helyben és postán külföldre
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény főpiacz, Veszprém, és földesint, a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizethetni helyben
CSÁTHY KÁROLY könyvnyomdájában Debreczenben és a kiadóhivatalban KUTASI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok útján.

Valasztási

(x y.) Megindult galom.

Az országgyűlési mérsékelt ellenzéki komdeményezést az által, totta a párt végrehajtó

A függetlenségi p szinű, hogy a legköze fogunk ismerkedni az melynek viselői a m mozgalmait fogják veze

Csak a kormányppá datában s mindennemű birtokában, most még rüle történőket, hogy annál nagyobb erőfesz talmi munkáját.

Legérdekesebb az a mozgalomba való ha tak minket tizenhat év főrendeket közönyösek meglepőbb, bár könnyű kód ott is oszlani kezd szellem jogot követel a nemzet törvényesebb os

S nem tagadhatjuk ellenzék, ha csakugyan van résztvenni a választ nagy előny és nagy sékelt ellenzékre nézve dolog, hogy a főrendie mérsékelt ellenzékhez függetlenségi párthoz szó sem lehet, nemcsak rokonszenvei, de azon llyet a függetlenségi pá követett.

A nemzet változás gondol vele, mit nyer e zással; csak bukják el az ő Don-Quijotte-jaiva igaza van a népnek, gonoszabb helyzetbe mily irányu rendszer-v

A talaj tehát nag gedetlen mágnásokkal sékelt ellenzékre nézve. ban sokan nem hiszik, uralkodó pártot meg választásoknál. A hata nálunk préselni mindi séget a hatalmon levő

De tegyük fel, kisebbségben marad s áll a kormányrudhoz

Mit nyer vele a Először is azt, szabadelvű szolam-gyá szabadelvű jezsuiták kit minden ut Rómába lom megtartásáról van főérdek. Hogy ezt el nyájunknak, kik nem t párthoz, törekedünk k

Másodszor elégté tett politikai erkölcs, és a régi balközép pol guk óta gyászoltnyit v

Mindezeknél azon ség volna a nemzeti mérsékelt ellenzéknek k ha következetes marad nak a nemzet- és áll gésnek, mely minden anyagi téren oly fékte

Ha semmi egyéb reményelhető a főrendi vetkező mérsékelt elle zelmétől, a felhozottak hogy jelöltet állithasson zék jelöltjeire szavazot

Ez nem lemondá észszerű taktika, hogy ellenfétől szabadulhass

Lehetnek azonban csak taktikai szükség-és ségünkből kifolyólag